

Communiqué Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Povratak reformama

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira, zajedno s predstavnicima vlasti Bosne i Hercegovine, sastali su se 19. i 20. listopada u Sarajevu.

Upravni odbor je pozdravio održavanje izbora 1. listopada, za koje je Međunarodna izborna promatračka misija ocijenila da su provedeni «generalno u skladnosti s međunarodnim standardima za demokratske izbore». Nakon izbora, u tijeku je proces stvaranja koalicija, te formiranja vlasti, koji treba okončati čim je prije moguće.

Upravni odbor je zaključio da organi vlasti u Bosni i Hercegovini nisu uspjeli da provedu očekivanu razinu reformi u proteklim mjesecima. Upravni odbor je konstatirao da niti jedan zakon iz reformskoga programa koje je visoki predstavnik naveo u svom obraćanju Parlamentu 24. svibnja u međuvremenu nije usvojen. Naprotiv, nekoliko zakona koji su oslabili fiskalnu stabilnost Bosne i Hercegovine su ili doneseni ili su blizu usvajanja.

Upravni odbor je jasno stavio do znanja da, bez obzira na to koje će stranke formirati vlast, obveze koje se moraju ispuniti i reforme koje se moraju provesti ostaju iste. Da bi se postigao napredak na putu ka Europi, svaka vlast mora zasnivati svoj program na državnom akcijskom planu usvojenom u ožujku s ciljem izvršenja prioritarnih zadataka iz Europskog partnerstva.

Upravni odbor je konstatirao da nije ostvaren dovoljan napredak kada je u pitanju niz ključnih reformi potrebnih za zaključivanje pregovora o potpisivanju Sporazuma o

stabiliziranju i pridruživanju s Europskom unijom. Upravni odbor je izrazio posebnu zabrinutost zbog nepostizanja napretka u oblasti reforme policije, istaknuvši da je napredak u ovoj oblasti moguć i potreban čak i prije formiranja vlasti.

Upravni odbor smatra da se napredak, također, može i mora ostvariti i glede ustavnih promjena i to prije formiranja vlasti.

Štoviše, novi politički lideri u Bosni i Hercegovini trebaju iskazati sposobnost za provođenje teških reformi preuzimanjem pune odgovornosti za taj politički proces.

Upravni odbor je apelirao na državne i entitetske vlasti da odmah počnu s pripremom proračuna za 2007. godinu, te da se suglase oko raspodjele prihoda Uprave za neizravno oporezivanje na osnovi nove, održive metodologije.

Upravni odbor je zatražio od vlasti Bosne i Hercegovine, osobito vlasti Republike Srpske, da ispune svoje međunarodne obveze i obveze koje proistječu iz Daytonskog sporazuma glede pune suradnje s Međunarodnim kaznenim tribunalom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ). Republika Srpska mora preuzeti inicijativu i odigrati proaktivnu ulogu u pružanju pomoći u uhićenju svih lica optuženih za ratne zločine, a osobito Radovana Karadžića i Ratka Mladića, i njihovome izručenju u Hag, te u razbijanju kriminalnih mreža koje im pružaju potporu.

Federacija BiH i Republika Srpska krše svoje zakonske obveze neprovođenjem odluka Doma, odnosno Komisije za ljudska prava, među ostalim, na primjer, i odluke u svezi s predmetom Avde Palića.

Upravni odbor je s razočarenjem konstatirao pokušaje političara da naruše nezavisnost i učinkovitost sudija i tužitelja, i iskazao povjerenje u spremnost institucija Bosne i Hercegovine da riješe ovaj problem, te osobito podržao Visoko sudsko i tužilačko vijeće u nastojanjima da osigura da sudije i tužitelji budu oslobođeni i zaštićeni od političkog

uplitanja u njihov rad.

Upravni odbor je iskoristio ovu priliku da ponovno istakne da je suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine međunarodno zagaraniran i da se o tome ne može raspravljati.

Upravni odbor je izrazio zadovoljstvo činjenicom da su vlade države, entiteta i Distrikta Brčko podržale državnu strategiju za reformu javne uprave u rujnu, te je pozvao novoizabrane organe vlasti koji tek treba da budu formirani da implementiraju ovu strategiju bez odlaganja.

Upravni odbor je izrazio zadovoljstvo dosadašnjom provedbom reforme obrane, te pozvao na dalju provedbu usvojene regulative iz oblasti obrane.

Osim toga, novoizabrani organi vlasti će bez odlaganja morati da rade na nizu reformi, uključivši reforme javnog RTV sustava, obrazovanja i državne imovine.

Pripreme za prestanak rada OHR-a se nastavljaju, sukladno odluci iz lipnja 2006. da se OHR zatvori krajem lipnja 2007. godine, što će biti predmetom ponovnog razmatranja početkom sljedeće godine. Upravni odbor odobrio je operativni proračun u iznosu od 5.674.291 eura za 2007. godinu, kao i likvidacioni proračun za period nakon prestanka rada OHR-a u iznosu od 936.512 eura.

Upravni odbor je, također, pozdravio dalja nastojanja Europske unije u smislu planiranja intenzivnijeg angažmana EU u Bosni i Hercegovini u kontekstu zatvaranja OHR-a i u svjetlu napretka koji je Bosna i Hercegovina postigla u posljednjih nekoliko godina.

Restrukturiranje policije

Upravni odbor pozdravio je činjenicu da je Direkcija za provedbu reformu policije ostvarila napredak u utvrđivanju prijedloga za policijsku reformu, u sukladnosti s tri načela

EU, te na osnovu mandata definiranog u Sporazumu o reformi policijskih struktura potpisanom u listopadu 2005. godine. Uvažavajući činjenicu da Direkcija nije odgovorna za ranija odlaganja, Upravni odbor je konstatirao da je neprihvatljivo da strane dovode u pitanje pomenuti Sporazum, tri načela EU, ili pak postojanje i rad Direkcije.

Upravni odbor istaknuo je da sve strane u Sporazumu moraju donijeti ključne odluke koje će omogućiti provedbu reforme policije. Upravni odbor poziva institucije Republike Srpske da ponovno aktivno sudjeluju u radu Direkcije, te da se uključe u proces utvrđen u Sporazumu.

Upravni odbor poziva Direkciju da nastavi raditi u duhu koncenzusa kako bi što prije iznašla rješenja za institucionalni dogovor o budućim policijskim strukturama i lokalnim policijskim regijama, te izviješće predočila do kraja studenog.

Upravni odbor je pozvao političke lidere da postignu napredak u reformi policije sad, ne čekajući formiranje parlamenata i vlada, putem konstruktivnih razgovora o reformi policije, kako bi pomogli Direkciji u njenom radu, te doprinijeli usvajanju prijedloga Direkcije na razini državnih i entitetskih vlada i parlamenata.

Upravni odbor je osobito ukazao na značaj reforme policije za zaključenje pregovora o Sporazumu o stabiliziranju i pridruživanju.

Ustavna reforma

Bosna i Hercegovina ima Ustav koji je bio definiran potrebom da se okonča rat, a ne potrebom za funkcionalnosti, fiskalnom održivosti i ekonomskim i socijalnim razvojem. Ustavna reforma je potrebna kako bi se ubrzao napredak ka Europskoj uniji i euro-atlanskim institucijama.

Upravni odbor je izrazio punu potporu i pozvao na što skorije

usvajanje paketa ustavnih amandmana o kojem je šest političkih stranaka postiglo dogovor u ožujku. Taj paket, koji uživa široku međunarodnu potporu, odgovara na potrebu da se postigne napredak na ustavnoj reformi s ciljem izgradnje funkcionalnijih državnih struktura, sposobnijih da ispune europske standarde. Ovo je prijeko potrebno kako bi Bosna i Hercegovina mogla provesti reforme koje će osigurati prosperitetnu i stabilnu budućnost za sve građane Bosne i Hercegovine.

Upravni odbor je konstatirao da su ove reforme samo prvi korak ka dugoročnijem procesu, te pozdravio opredjeljenje Europske unije, a osobito posebnog predstavnika EU, i Sjedinjenih Američkih Država da surađuju i pomognu ovaj proces.

Fiskalna održivost

Na državnoj razini, amandmani na Zakon o staroj deviznoj štednji koje je u rujnu usvojio Zastupnički dom ponovo uvode retroaktivnu isplatu kamata, što predstavlja dodatni trošak od 1,7 milijardu KM i smanjuju period isplate sa 13 na 5 godina. Ukupni dug od 3,4 milijarde KM, koji bi se isplatio štedišama, predstavlja više od 20 posto ovogodišnjeg BDP-a; bez obzira na to, nisu iznađeni izvori za financiranje tih dodatnih troškova. Upravni odbor je ponovio svoje stajalište da prvobitni način izmirenja duga predstavlja najpravednije moguće rješenje u svjetlu financijske situacije u Bosni i Hercegovini – i za štediše i za sve građane.

U Federaciji, usvajanje Zakona o demobiliziranim borcima opteretit će Federaciju, kantone i općine dodatnim troškovima u iznosu od najmanje 249 miliona KM. Ako korisnici budu dobili čak i dio tog novca, druge javne usluge morat će se značajno reducirati. Krajnji efekat će biti reduciranje socijalnih usluga, uz istodobno ugrožavanje financijske održivosti Federacije.

U međuvremenu, Republika Srpska nije usvojila sporazume o

prijenosu nadležnosti koji bi omogućili da se postigne napredak u usvajanju zakona ili amandmana na zakone o obligacionim odnosima, superviziji nad bankovnim sustavom i sukobu interesa. Krajnji efekt ovih zakona bila bi veća pravna sigurnost, čime bi se popravila poslovna klima, smanjili nedostaci u bankovnoj superviziji, te povećala transparentnost u radu vlasti.

Upravni odbor je, također, sa zabrinutošću konstatirao nedostatak napretka u uspostavljanju Državnog fiskalnog vijeća, što bi pomoglo da se prekine s postojećom praksom nekoordiniranog i rasipnog trošenja javnih sredstava.

Mostar

Upravni odbor je konstatirao da nije postignut konkretan napredak na finaliziranju procesa ujedinjenja gradske uprave Mostara, po zahtjevima iz Statuta, što je rezultat političke tvrdoglavosti. Uspješno ujedinjenje Mostara od suštinske je važnosti za političku stabilnost Federacije i Bosne i Hercegovine kao cjeline, koja želi krenuti dalje na svome putu ka Europi.

Upravni odbor je izrazio svoju punu potporu Norbertu Wintersteinu, koga je visoki predstavnik imenovao za svog posebnog izaslanika za Mostar u rujnu, u njegovim nastojanjima da posreduje, ili, ako to zainteresirane strane budu tražile, kao arbitar ponudi rješenja za otvorena pitanja.

Upravni odbor pozdravio je nedavnu odluku Gradskog vijeća i zahtjev gradonačelnika da traži arbitražu o nekim od ključnih spornih pitanja. Rješenja koja će predložiti posebni izaslanik trebaju provesti lokalni organi vlasti što je prije moguće. Ukoliko to ostane bez uspjeha, posebni izaslanik će ta pitanja proslijediti visokom predstavniku, koji neće oklijevati da poduzme odlučne korake.

Brčko

Upravni odbor je pozdravio činjenicu da je Vijeće ministara usvojilo nacrt zakona kojim će se uspostaviti Ured koordinatora za Distrikt Brčko kao stalno tijelo u Vijeću ministara, i apelirao da se ovaj zakon čim prije razmotri pred novim Parlamentom Bosne i Hercegovine.

Istodobno, Upravni odbor je pozvao na dovršenje i usvajanje Zakona o Brčko distriktu Bosne i Hercegovine na državnoj razini, kojim će se formalno uspostaviti i urediti odnos između državnih institucija i Distrikta.

Upravni odbor se složio sa stavom Radne grupe o statusu Distrikta Brčko da bi status Distrikta u dogledno vrijeme trebalo urediti Ustavom Bosne i Hercegovine.

Upravni odbor je izrazio nadu da će strane na pravedan način riješiti pitanje raspodjele prihoda od poreza na dodatu vrijednost čim to bude moguće, uzimajući u obzir položaj Distrikta kao institucije Bosne i Hercegovine, konačnu arbitražnu odluku, i njegovu fiskalnu samoodrživost.

Upravni odbor je izrazio zahvalnost za rad bivšeg supervizora za Brčko, Susan Johnson, koja je tu dužnost napustila 15. rujna, te dao punu potporu novom supervizoru, Raffiju Gregorianu, čiji je mandat počeo narednoga dana.

Sljedeći sastanak Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira održat će se u Bruxellesu 6. i 7. prosinca.